

דלמא מדובר דכתב לה כתובה, והתחייב לה מעצמו.

וכי תימא: אם מדובר במקרה דכתב לה — מאי למימרא? מה החידוש בכך שגובה כתובתה?

אפשר לומר שאכן אין חידוש בכך שהיא גובה כתובתה. ו"מתה אינו יורשה" איצטריכא ליה לתנא להשמיענו. ולכן שנה התנא שאם מת הוא — גובה כתובתה, להשמיענו שלמרות שנתקרה דעתם כל כך, עד שכתב לה כתובה מעצמו, בכל זאת אינו יורשה (100).

אלא, אביי שאמר לעיל: "לאו מילתא היא דאמרי", משום שהיה קשה לו מגופה דמתניתין — קא הדר ביה.

דאי סלקא דעתך שאין הטעם משום שאין טוענין אחר מעשה בית דין, אלא שבמקום שאין כותבין כתובה עסקינן, דגט היינו כתובתה, אטו גט מנה מאתים כתיב ביה, שנאמר שהוא מוכיח על החוב?

וכי תימא: כיון דתקינן רבנן למגבא לה — כמאן דכתיב ביה דמי,

לטעון ולימא: פרעת!

וכי תימא: דאמרינן ליה, אי פרעתה —

אי אמרת בשלמא דכתב לה, היינו דקא תני גובה את הכל. שגובה גם את עיקר הכתובה, וגם את התוספת.

י"א-א אלא אי אמרת דלא כתב לה, מאי גובה את הכל? הרי רק מנה ומאתים הוא דאית לה, שהרי לא כתב לה תוספת כתובה!

ואלא מדתני רב הייא בר אמאי: אשתו ארוסה שמתה, לא נעשה אונן [לא חלה עליו אנינות (98)] עליה.

ואם כהן הוא, לא מטמא לה. כי למדים שנטמא לאשתו מהפסוק: "כי אם לשארו", ש"שארו" זו אשתו. והיינו דווקא באשתו נשואה, שהיא שאר בשרו, אבל ארוסה, שעדיין לא הגיעו לידי קירוב בשר, אינה שארו.

וכן היא, ארוסה, שמת ארוסה, לא אוננת ולא מטמאה לו (99).

מתה היא — אינו יורשה. כי ירושת האשה נלמדת מהפסוק: "שארו הקרוב אליו ממשפחתו וירש אותה", וארוסה אינה שארו.

מת הוא — גובה כתובתה,

מוכח מכאן, שיש לארוסה כתובה!

גם ראיה זו אפשר לדחות באותו אופן,

אהרן!
אלא הכוונה שבין ישראלית ובין כהנת, אינה חייבת להתעסק בו וליטמא לו. שהמצוה ליטמא היא דווקא בשבעה מתי מצוה. רש"י.

100. כך פירש רש"י במסכת כתובות [פ"ט ע"ב, ד"ה מתה אינו יורשה].

98. מי שמת לו אחד משבעת הקרובים שחייב להתאבל עליהם, אסור ביום המיתה באכילת קדשים.

99. מה ששינונו כאן שאינה מטמאה לו, אין מדובר דווקא בכהנת, שהרי לא הוזהרו כהנות על הטמאה, דכתיב "בני אהרן" ולא בנות

גמרא:

משמע, שטעמא שלא יחזיר את השטרות, משום דחוששין שמא נמלך עליהן שלא לתנן. הא אם אמר כותבן תנו אותן לבעליהן, שאז ודאי שנתנן כותבן לבעליהן — נותנין אותן למי שתובען, ואפילו אם נמצאו השטרות לאחר זמן מרובה משאבדו. ואין חוששין שמא כתב את השטר אדם אחר, ששמו כשמו⁽¹⁰²⁾, וממנו נפל.

ורמינחזי: שליח של הבעל המביא גט לאשה, ואבד הימנו הגט, אם מצאו השליח לאלתר, דהיינו, שלא עבר עדיין זמן שיכולה היתה לעבור שיירא ולשהות שם — כשר. משום שאז אין לחשוש שמא נפל הגט שנמצא מאדם אחר, שהיה בשיירא שעברה שם.

אם לאו, אם לא נמצא לאלתר — פסול, משום שחוששין שגט זה אינו הגט שאבד, אלא של אדם אחר הוא, ששמו כשם האדם שבגט שאבד. ולא כפי שדייקנו ממשנתנו, שאף אם נמצא לזמן מרובה — כשר!

אמר רבה: לא קשיא. כאן, מה ששנינו שאם נמצא לזמן מרובה פסול, מדובר שנמצא במקום שהשיירות מצויות. שאז חוששין שמא נפל מאדם שהיה בשיירא שעברה כאן.

ואילו כאן, במשנתנו, מדובר במקום שאין השיירות מצויות. ולכן יחזיר אפילו אם נמצאו השטרות לזמן מרובה⁽¹⁰³⁾.

איבעי לך למיקרעיה, אמר לן: לא שבקתן [היא לא אפשרה לי לקרעו], כי אמרה: בעינא לאנכרבי ביה [אני צריכה את הגט כדי להנשא על פין].

וכי תימא שאמרינן ליה: איבעי לך למיקרעיה, ומכתב אנביה [ויכתבו בית דין על הגט]: "גיטא דנן דקרענוהו, לא משום דגיטא פסולה הוא, אלא כי היכי דלא תגבי ביה זמנא אחריתי" [גט זה קרענוהו, לא משום שהיה גט פסול, אלא כדי שלא תגבה בו פעם נוספת],

אי אפשר לומר כך, כי אטו כל דמגבי — כבי דינא מגבי [וכי כל פורע חוב, פורע בפני בית דין]? יכול הוא לטעון, פרעתיה במקום שלא היו בית דין שיכתבו לי כן!

משנה:

אם מצא אדם גיטי נשוי, ושחרורי עבדים [או שטרות שחרור עבדים], או שמצא דייתיקי [צוואת שכיב מרע], או שטרי מתנה, ושוברין [או שמצא שוברין, שטרות ראייה שפרע הלוח את חובו] —

הרי זה לא יחזיר.

משום שאני אומר: שמא כתובין היו, ולבסוף נמלך עליהן כותבן שלא לתנן. ולכן אי אפשר לחייבו על פי השטר⁽¹⁰¹⁾.

צריך להכתב מתחילה לשם האיש והאשה המתגרשים, והרי גט זה נכתב לשם אחרים.

103. הגמ' בגיטין [כ"ח ע"א] מסיקה, שאין מחזירין את הגט, אלא אם כן עמד אדם במקום

101. וכל שכן שלא יתנם לכותבם. דלמא נמסרו השטרות למי שנכתבו עבורם, ומהם נפלו. מאירי.

102. ואם אכן כך הדבר, פסול הגט, לפי שהגט

ומוסיפה הגמרא על דברי רבה:

אדברי רבה במקום אחר.

ואפילו במקום שהשיירות מצויות, שאמר רבה שאז חוששין שמא נפל מאדם אחר, והוא דווקא במקרה שהוחזקו שני יוסף בן שמעון בעיר אחת [שידוע לנו שיש באותה העיר שנכתב בה הגט שני בני אדם, ששם שוה. כגון ששם "יוסף בן שמעון"]. שאז חוששין שנפל הגט מאדם אחר ששמו כשמו⁽¹⁰⁴⁾, ואף שמות נשותיהן שוין.

אבל אם לא הוחזקו, אין חוששין שמא יש שם עוד אדם בעל אותו שם, ואף אין חוששין שמא יש עיר אחרת ששמה כשם עיר זו, ושם יש אדם בעל אותו שם, משום שחשש רחוק הוא⁽¹⁰⁵⁾.

דאי לא תימא הכי, קשיא דברי רבה —

דההוא גיטא דאשתכח בי דינא דרב הונא [שנמצא בבית דינו של רב הונא], דההו כתוב ביה שנכתב בשוירי מתא, דעל רכוס נהרא [בעיר שוירי, היושבת על הנהר רכיס].

אמר רב הונא: אף שבא אדם וטוען שאדם יח-ב מהעיר שוירי שלח את הגט בידו, וממנו נפל, ואנו יודעים שאין בעיר שוירי שני אנשים בעלי אותו שם, מכל מקום חיישינן לשני שוירי⁽¹⁰⁶⁾ [חוששין שמא יש שתי ערים ששמן "שוירי"], ובעיר שוירי האחרת יש אדם ששמו כשמו, וממנו נפל, ולכן אין מחזירין לו⁽¹⁰⁷⁾ (108).

ואמר ליה רב חסדא לרבה: פוק עיין בה, דלאורתא בעי מינך רב הונא [צא עיין

106. חשש זה הוא דווקא כשנפל הגט. אבל בלאו הכי, אם לא הוחזקו שני יוסף בן שמעון, נחשב הגט מוכיח מתוכו שהוא של מחזיקו, ואין חוששין לשני שוירי. שאם לא כן, לרבי מאיר שצריך שיהא הגט מוכיח מתוכו, לא יוכל אדם לגרש את אשתו! תוס'.

107. כך משמע מפשטות לשון רש"י והראשונים, שאמר רב הונא את דבריו בניחותא, שאכן חוששין לשני שוירי.

אבל התוס' במס' בבא בתרא [קע"ב ע"ב, ד"ה מינך] כתבו, שאמר רב הונא את דבריו בדרך ספק: האם אכן חוששין לשני שוירי? ועיי' בשטמ"ק.

108. כתבו התוס' להלן [כ' ע"ב, ד"ה איסורא], שחשש דרבנן הוא, שהחמירו בגט משום איסור אשת איש.

שאבד הגט, וראה שלא עבר שם אדם עד שעת המציאה. ועיי' בראשונים שביארו לפי זה, למה תלוי הדבר בשיירות מצויות.

104. הקשו התוס', אם כן, שהוחזקו, אף במקום שאין השיירות מצויות, היאך מחזירים את הגט לזה התובעו, הרי יתכן שהגט שייך לאדם השני ששמו כשמו!

ותירצו, שכיון שאנו יודעים שזה התובעו אכן איבד גט, אין לחשוש שמא נפל דווקא מהאחר. עיי"ש.

וכתבו התוס', שצריך להעמיד את הסוגיא כרבי אלעזר, שסובר שעדי מסירה כרתי. כי לשיטת רבי מאיר, שעדי חתימה כרתי, צריך שיהא מוכח מתוך הגט של מי הוא. וכיון שהוחזקו שני יוסף בן שמעון, אין זה מוכח מתוכו.

105. כך כתב רש"י במס' גיטין [כ"ז ע"א, ד"ה ואפילו].